

Кошћела

Систематика

Царство	<i>Plantae</i>	Биљке
Раздио	<i>Magnoliophyta</i>	Цвијетнице
Класа	<i>Magnoliopsida</i>	Дикотиле
Ред	<i>Rosales</i>	Руже
Породица	<i>Cannabaceae</i>	Конопље
Род	<i>Celtis</i>	—

Биномијална номенклатура

Celtis australis (*Карл Лине*)

Кошћела, **коштела**, или **копривић** (*Celtis australis*) је врста листопадног дрвета из породице (*Cannabaceae*), које расте у области Медитерана. Често је у Далмацији, Херцеговини и Црној Гори. Високо је до 25 m. Лишће јој је тамнозелене боје, а у јесен постаје жуто. Плодови су мали и округли, након сазријевања смеђи или тамно љубичасти. Слатки су и јестиви.

Таксономија

Кошћела припада класи дикотиледоних биљака (Magnoliopsida) и реду ружа (Rosales). Раније је сврставана у породицу бријестова (Ulmaceae), али се данас класификује у породицу конопљи (Cannabaceae). Осим ње, род *Celtis* окупља још 60-70 врста.

Опис

Стабло кошћеле може бити високо 20—25 m. Кора је сива и глатка. Старењем, на њој настају кврге и бразде. За неке кошћеле се сматра да су старе и до хиљаду година. Њихово стабло је веома широко и труло изнутра.

Листови имају једноставан, издужен облик, са шпицастим крајем. Ивице су оштро на зубљене, па подсећају на лишће коприве (по томе је и настао назив копривић). Тамно-зелене су боје и дугачки 5—15 cm.

Цвјетови су жути. Јављају се у априлу и хермафродитни су, односно имају и мушке и женске органе. Опрашивање врше пчеле. Плодови су округле бобице, пречника до 1 cm. У средини имају велику шпицу. Расту појединачно. Прво су зелени, па након зазријевања постају жути, смеђи и на крају (у октобру) љубичасти.

Распрострањеност и станиште

Ареал кошћеле се простире од југа Европе и сјевера Африке, преко југозападне Азије (Блиског Истока), до Индије. Типична је средоземна биљка. У Европи је присутна у Албанији, Балеарским острвима, Бугарској, Грчкој, Италији, Португалу, Румунији, Француској, Швајцарској, Шпанији, на Корзици, на Сардинији, на Сицилији и Малти, као на простору бивше Југославије [3].

Расте у условима медитеранске и субмедитеранске климе. У Далмацији и околним областима, врло је често дрво око сеоских кућа. Одговара јој земљиште слабије плодности, а често расте из пукотина стијена (кречњака).

Значај

Плодови кошћеле су јестиви, али се у данашње доба ријетко користе у исхрани. Њихов значај је раније био много већи, јер људи тада нису знали за разноврсно и квалитетно воће, које се данас гаји. Лишће и плодови се такође могу употребљавати у медицинске сврхе. Лишће се бере и суши почетком љета, а плодови се беру прије потпуног сазријевања. Највише се користе код менструалних проблема.

Референце

1. 1.^ Интернет сајт *Flora Croatica Database (FCD)* : [Јужњачки копривић \(*Celtis australis*\)](#)
2. 3.^ Royal Botanic Garden Edinburgh, *Flora Europaea* : [Celtis australis](#) , приступљено 27. јула 2011.